

מישלה של פיאודלים

כי המשטרה משועת מזה שנים לריאורגניזציה מוחלטת, זו שלא בוצעה על-ידי המפקח הכללי הנוכחי, וגם לא על-ידי המפקח שקדם לו. שניהם העדיפו את הנוחיות על הזעזוע שיתלתה לניתוחים הדרושים.

ישעיהו

כתוצאה מכך חולה המשרה עוד נדבר על כך כי מפורט, כאשר נגיע לניתוח תקציבו של משרד המשרה טרה. די להזכיר כאן את הירידה התלולה בעיקר נף החקירות, את מקי רי הרצח הנתעבים שלא פוענחו, את הדי פעתה של מאפיא* הי מטילה את היתתה על עסקיהבידור בארץ, השולחת בריזונים לי מטרות של סחיטה.

המשטרה אינה מעזה להלחם בתופעות אלו, ומסתפק ברישום רפורטים על חנייה אסורה. (עכשיו, כך אומרים, ישלמו אותם בששון. זו הבדיחה הראשונה על חשבון חילופי השרים). יתכן כי שר חדש, בעל כושר מקצועי מיוחד, יכול היה להביא לשינוי פני הדברים. גם הזדמנות זו הוחמצה.

תכתיב של מזכירות המפלגה

כבוד היושב-ראש, לאחרונה מרכים לדבר בארץ על משבר-האימון, על ירידת המוראל. שורת הרגשה כי המשלה היא חלשה, כי ראש-המשלה אינו שולט ב עניינים.

חילופים אלה הם דוגמה לכך. תחת להשתמש בסמכויותיו, כפי שהוא חייב לעשות, תחת לשנות את מיבנה המשלה בהתאם לצרכים ממלכתיים ומינהליים, נכנע ראש-המשלה לתכתיב של מזכירות מפלגתו.

בניגוד למדינה כמו בריטניה, שלא לדבר על ארצות-הברית, לא הכרעתו הממלכתית של ראש-המשלה קובעת לגבי הרכב המשלה, אלא הוראת מזכירות המפלגה, הכפופה לקב"צות לחץ.

כל זה, כבוד היושב-ראש, לא בא לפגוע במאומה בהערך כתנו הכנה את אישיותם של השר שיטריה, השר ששון וחבר-הכנסת ישעיהו. שלושם נחונו בהכמת-החיים האופיינית לתרבות המזרח, שהלואי והיתה חודרת יותר לריקמת חיינו.

הם יכלו למלא תפקידים נכבדים בצמרת המדינה, בהתאם לכשרונותיהם ולתכונותיהם האישיות.

על כן חבל שבשעתיהם כי הצורה בה בוצעו חילופי-הכוח אלה עשויה לפגוע בדמותם, מכ"י וזו שהיא מונעת את ניצול מלוא כשרונותיהם.

* מאפיא: אירגון העולם התחתון האמריקאי. השם שאוג מאירגון סתר באי טיפוליה, המקיים את שלטונו בחלק מן האי באמצע טורו.

לנוער ולספורט. אבל יש פה משרד משטרה. זה כי יראה זאת, יחשוב כי זוהי מינה החיה בימי הביניים, או מדינה של עריצות משטרית. אך האמת היא פחות מחזירה, ויותר היתולית.

שלושת הגנרלים

התפקיד של שר-המשטרה הוא תפקיד ריק, וכמעט כמוהו תפקיד שר-הדואר.

לשניהם אין סמכויות של ממש, ואין פיקוח של ממש על משרדיהם. שניהם מכהנים, למע"י שה, רק כדוברים פרלמנטריים של מנהליהם.

מקור התופעה בתקדים קולוניאלי שעבר לישראל. בדיקטטורה של הנציב הבריטי היו שלושה גנרלים, שמילאו תפקידי-מפתח: האינספקטור גנרל, הפוסט-מאסטר גנרל והאטורני גנרל. דהיינו — המפקח הכללי של המשטרה, מנהל-הדואר והיועץ המשפטי. החוק נתן לשלושה גנרלים אלה סמכויות מוגדרות וכמעט בלתי-מוגבלות בשטחיהם.

למעשה הם היו שרים בממשלת הוד מעלתו הגנרל. באה המדינה, הפקידה עליהם להלכה שרים, אך לא צימצמה את סמכויות הגנרלים. במשרד המשפטים ובדואר חלה, אולי, תזוזה קלה כזאת. השר נשאר שלט. אין לו גישה ישירה לענייני המשטרה. הוא יודע מה שמודיעים לו, ואין לו אפשרות של ממש להשיג אינפורמציה עצמאית. — קל וחור

מר להתערב, לכוון או לתת הוראות. המצב במשרד הדואר אינו שונה בהרבה.

אם כן, לשם מה לקיים משרדים אלה? מדוע לא להעביר את המשטרה למשרדי-הפנים או למשרדי-המשפטים? מדוע לא לאחד את הדואר עם משרדי-החברה, כפי שהיה פעם?

אבל ממשלה זו אינה מסוגלת להכריע. אין היא מסוגלת לשנות דבר, לא רק בשטח המדיני — כפי שהודיע מר אשכול לאחרונה בפה מלא

— אלא בשטח המינהלי הסגור. כי לא ראש-הממשלה קובע, ולא אינטרסים ממלכתיים קובעים, אלא נוחיות מפלגתית וקבוצות לחץ פיאווליות.

ששון

אולם אם כבר הוחלט ל שנות שר-משטרה חדש ו שר-דואר חדש, בניגוד ל חילוף ממלכתי ומינהלי, ל הרי יכול היה להיות שמץ של הצדקה לכך רק אילו נבחרו אנשים בעלי כושר מיוחד בשטחים מקצועיים אלה. בארץ אין שלטון של מומחים. גם בפקידות הבכירה יש חוסר משוע במומחיות ובמקצועיות. בדרג הממשלתית נתקבל בישראל העיקרון שהשר הוא עסקן מפלגתי, ורק במשרדים מעטים מאד נלקח בחשבון כושרו המקצועי המיוחד.

אבל המשטרה זקוקה במיוחד לאדם כזה.

להלן נאומו של ח"כ אורי אבנרי על הודעת המשלה בדבר מינוי השר ישראל ישעיהו וחילופי-הגברא במשרדי המשטרה והדואר.

כבוד היושב ראש, כנסת נכבדה.

זה מכבר לא היו כליכך הרבה אישים חיד כיים מעורבים בחילופי-גברא כליכך שליליים. השר היוצא, השר הנכנס והשר המחליף, ראויים שלושתם לברכה. החילופים עצמם ראויים לגינוי חמור.

גינני מבחינה לאומית, מר בחינה ממלכתית ומבחינה משטרית.

שיטריה

כבוד היושב-ראש, משרדי המשלה הפי כו בהדרגה לאחיות פיאווליות. כל מפלי גה, כל פיעה, ולפע"י מים כל איש — ואחר זתם הפרטית. עכשיו ניתן אישור סופי לכך ששני משרדים ממד שלתיהם הם אחיות עדתיות.

הישראלים הקרויים „בני עדות המזרח“ מהווים כמח מונה 18 חברים. זה רע, זה מגלה מחלה במיבנה הדימוגרי והחברתי של המישטר הקיים.

אולם מחלה זו לא תירפא על-ידי כך שמשריינים לבני „עדות“ אלה שתי אחיות בממשלה. להיפך, זה מחמיר את המחלה.

צית מתושבי הארץ. אך רק שניים מהם יושבים בממשלה, הי מונה 18 חברים. זה רע, זה מגלה מחלה במיבנה הדימוגרי והחברתי של המישטר הקיים.

אולם מחלה זו לא תירפא על-ידי כך שמשריינים לבני „עדות“ אלה שתי אחיות בממשלה. להיפך, זה מחמיר את המחלה.

כישראלי שגדל בארץ, שאינו רוצה להיות לא אשכנזי ולא ספרדי, אני בוש ונכלם נוכח תופעה מעליבה זו.

מי קבע שבקרב מיליון ומעלה בני-עדות-המזרח יש רק שניים הראויים לכהונת שר? מי קבע שהם ראויים דוקא להיות שרי משטרה ודואר, ולא, למשל, שרי חוץ וסעד?

משרד של מישטר-רע

כל הדבר הזה פסול מעיקרו. הוא אנטי לאומי, ויש לגנותו. אך מגונה עוד יותר תוצאתו מבחינה ממלכתית. משרד ה משטר הוא משרד של מי שטר רע הוא משרד מיותר.

כולנו יודעים זאת. איש אינו מעז להכחיש זאת בפה מלא, ולאיש אין נימוק סביר לקיומו. הוא קם כתוצאת קפריזה אישית, והוא נשאר קיים כאחונה עדתית.

אין נושאים רבים בארץ אשר לגביהם יש אחידות-דעות כה נחרצת בציבור, כמו נושא זה: הצורך לבטל את משרד המשטרה. עצם קיומו הוא דבר בלתי-אסטי, ובתקופה של מיתון והידוק-החגורה הוא בלתי-אסטי שבעתים.

במדינה זו אין משרד לענייני המרחב. אין משרד לחינוך הגבוה. אין משרד למדע וטכנולוגיה. אין משרד אמיתי לתרבות. אין משרד

ובצורה זו עשה הכרה עם אמנון זכרוני. הוא התעניין ברקע המשפטי של אמנון ובדרכי עבודתו, והתפעל לשמוע שהוא היועץ המשפטי היחיד של הסיעה.

„לי אמרו שיש לסיעתכם ארבעה יועצים משפטיים!“ אמר. מה אתה יושב כאן?

עבר פינחס ספיר ליד מושבי „מה אתה יושב כאן?“ שאל, „מילא, לי אין ברירה. אבל אתה?“ „אני מסוכסס“, אמרתי לו.

ואכן, באותו רגע זמה אולס-המליאה לשממה. נכחו כתרסר ח"כים, שמחציתם היו שקועים בקריאת עתוני-ערב, אחרים שוחחו ביניהם. הנואם המיסכן דיבר בפאתוס עלאי על הבעיה הנוראה של היורדים. חוץ ממני הקשיבה לו, כך נדמה לי, רק הקצרנית. והקצרנית סיפרו לי זממן שהן מסוגלות לרשום נאום שלם, בדיק פנטסטי, מבלי לשמוע אף מילה אחת.

מה גורם לשממן זה בחיכות, שהוא החשוב ביותר בכל פארלמנט כולו? נשאלתי שאלה זו על-ידי כיתה של נערים ונערות, שבאו לכנסת בביקור מאורגן. באמצע הישיבה הריצו לי פתק, ביקשו שעלה אליהם וצענה להם על כמה שאלות. עשיתי זאת ברצון* הנערים, שהיו מדוכאים מאד מן המראה שנתגלה להם מן היצע, שאלו ליסיבת התרונות המליאה — מאנשים ומתוכן — בדיון מכריע זה על חמישה מיליארד לירות.

שעה קלה לפני כן, בשעה 12.45 באותו יום ד', נכחו באולם מלבד הנואם (זר ממפא"י), היו"ר (דבורה צר), השר ספיר ואני, רק 13 ח"כים נכבדים: רשימת הנוכחים: המערך: 7 מתוך 49 (ברעם, חסין, גבי כהן, עופר, הקטיף, ביבי, ארבל). הנוכחות הגבוהה באה כדי לכבד חבר שנאם, וחבר שני שעמד לנאום). גח"ל: 3 מתוך 26 (טיאר, באדר, מגורי-כהן). מפד"ל: 1 מתוך 11 (בן-מאיר, שעמד לנאום). רפ"י: 0. מפ"ם: 0. ל"ע: 1 מתוך 5 (האדונר). אגו"י, רק"ח ופא"י: 0. מק"י: 1 (מיקוניס).

שעה קלה לפני כן, כשנאם מרדכי שטרן, נכחו כתרסר אנשי גח"ל. ברגע שסיים שטרן, קמו כולם כגוש אחד ויצאו מן האולם, בהפיגנם בכך שנכחו רק כדי לספק לחבר קהל

* אעשה זאת ברצון גם לכל כיתה אחת שתבקר בישיבת הכנסת, ושתרגיש צורך לשאול שאלות.

אורי אבנרי